

Mérnöki programozás 2

Szerkesztette: dr.Vass Péter Tamás

Algoritmusok tervezése és leírása

I. feladat:

Adjuk össze a számokat 1-től 10-ig egy előltesztelő ciklus segítségével és írjuk ki az eredményt!

$$s = 1+2+3+4+\dots+10$$

$$s = 1$$

$$s = s+2$$

$$s = s+3$$

....

$$s = s+10$$

A probléma elemzése:

- a tartomány alsó és felső határát két konstans érték határozza meg,
- a számított részösszegek tárolásához be kell vezetnünk egy változót (pl. s),
- a számok összegzéséhez egy ciklust kell alkalmaznunk,
- a ciklus blokkjában az aktuális részösszeghez a sorban következő számot hozzá kell adnunk, melynek értékét egy másik változóban tároljuk (pl. x),

Algoritmusok tervezése és leírása

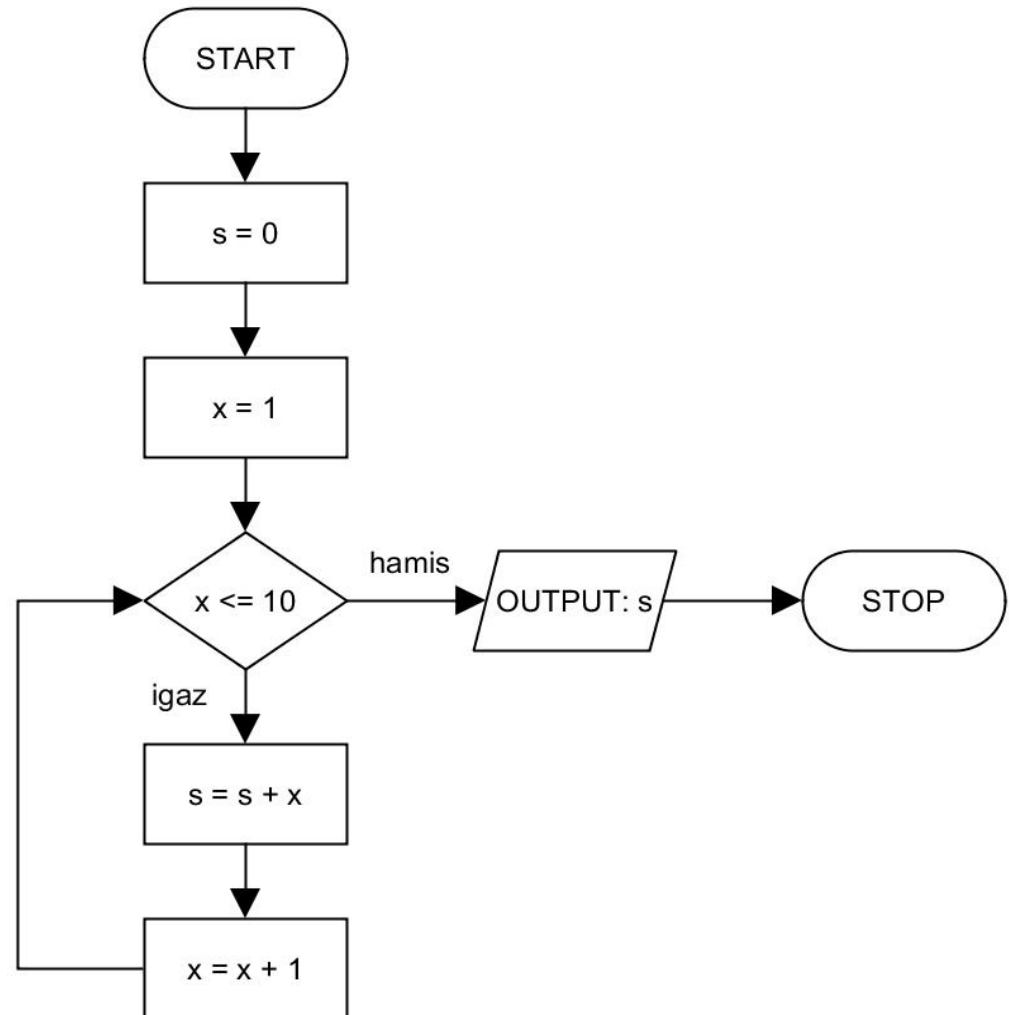
A probléma elemzése:

- az x egy ciklus változó, melynek értékét minden ismétlődés után növelni kell eggyel,
- a ciklus ismétlődését meghatározó feltétel az x aktuális értékére vonatkozik, amely nem lehet nagyobb 10-nél ($x \leq 10$)

Algoritmusok tervezése és leírása

Az algoritmus pszeudokódja és folyamatábrája:

```
s = 0
x = 1
while x <= 10 do
    s = s + x
    x = x + 1
write s
```


Algoritmusok tervezése és leírása

Folyamatábra készítése yED folyamatábra készítő szoftverrel

Az yED alkalmazás ingyenesen letölthető az alábbi webhelyről:
<https://www.yworks.com/products/yed>

- rácsozat beállítása a szerkesztő ablakban: View → Grid vagy az eszköztár Grid gombja,
- rácsozat típusának és sűrűségének beállítása: File → Preferences → Grid,
- az algoritmusok folyamatábráinak elemei: Palette ablak → Flowchart
- új alakzat létrehozása a szerkesztő ablakban: bal egérgombbal behúzás a Palette ablakból,
- alakzat kiválasztása a szerkesztő ablakban: egér kattintással,
- kiválasztott alakzat törlése: Del gomb lenyomása, vagy Edit → Delete, vagy Delete gomb az eszköztáron,

Algoritmusok tervezése és leírása

Folyamatábra készítése yED folyamatábra készítő szoftverrel

- kiválasztott alakzat tulajdonságainak módosítása: a Properties View ablakban, vagy jobb egérgombbal a kiválasztott alakzat felett aktivált helyi menüből a Properties menüpont kiválasztása
- legfontosabb tulajdonságok: Text (az alakzatba foglalt szöveg), Fill Color, Fill Color 2 (alakzat kitöltési színei, a két szín az árnyékoláshoz kell), Line Color (az alakzat keretvonalának színe), Line Type (a keretvonal típusa), X és Y (az alakzat bal felső sarkának koordinátái), Width és Height (az alakzat szélessége és magassága),
- a kiválasztott alakzat pozíciója és mérete az egér segítségével is módosítható (vonszolás, ill. az alakzat körüli fekete négyzetek húzása),
- a szerkesztő ablakban lévő rajzi elemek a Ctrl+C és Ctrl+V technikával másolhatók,

Algoritmusok tervezése és leírása

Folyamatábra készítése yED folyamatábra készítő szoftverrel

- alakzatok összekötése vonallal: a kiindulási alakzat felett lenyomva tartott bal egérgombbal elindulva, a cél alakzatig kell húzni az egeret **(egyik alakzatot sem szabad kijelölni kattintással a művelet előtt)**
- az összekötő vonal helyzete utólag egérrel változtatható,
- a kiválasztott összekötő vonal tulajdonságainak beállítása: Properties View ablakban
- legfontosabb vonal tulajdonságok: Line Color (vonal szín), Line Type (vonal típus), Source Arrow (a kiindulási alakzat felé mutató nyíl típusa), Target Arrow (a cél alakzat felé mutató nyíl típusa)
- az összekötő vonalba töréspontok is létrehozhatók, ha a kívánt pontban az egérgombbal kattintunk, és utána tovább húzzuk a vonalat az egérrel,

Algoritmusok tervezése és leírása

Folyamatábra készítése yED folyamatábra készítő szoftverrel

- derékszögű megtöréshez be kell kapcsolni az Orthogonal Edges funkciót: View → Orthogonal Edges, vagy az eszköztár megfelelő gombja
- az összekötő vonalhoz szöveges címke is rendelhető: Text tulajdonság
- a címke helyzete és tulajdonságai is állíthatók
- a címke helyzetének szabad változtatását biztosító beállítás: Properties View ablak → Placement tulajdonság → Modell: Free és Position: Anywhere,
- ábra mentése: File → Save, vagy az eszköztár megfelelő gombja,
- egyéb hasznos funkciók: nagyítás, kicsinyítés (View menü), váltás a navigációs és szerkesztési üzemmódok között (Edit Mode / Navigation Mode az eszköztáron)

Algoritmusok tervezése és leírása

Folyamatábra készítése yED folyamatábra készítő szoftverrel

- a Structure View ablakban láthatók az ábrát alkotó grafikus elemek, itt is ki lehet választani a rajzi objektumokat, más alakzat által lefedett alakzat kijelölésére is alkalmas,
- a Neighbourhood ablakban az éppen kiválasztott rajzi elem szomszédsága jelenik meg,
- az Overview ablak egy áttekintő képet ad a rajzról,
- egyszerre több rajzi elem is kiválasztható és csoportba rendezhető (Shift + kattintás, vagy a befoglaló terület bekeretezése egérrel és Grouping → Group)
- a csoportba foglalt elemek egyszerre mozgathatók,
- kiválasztott csoport felbontása: Grouping → Ungroup
- elkészült rajz exportálása: File → Export → mentés helye, fájl neve és típusa → Scaling factor beállítása

Algoritmusok tervezése és leírása

2. feladat:

Szorozzuk össze a páros számokat 1-től 10-ig egy hátultesztelő ciklus segítségével és írjuk ki az eredményt!

3. feladat:

Számítsuk ki az $s = \sum_{i=1}^n (-1)^i \cdot \frac{i-1}{i+1}$ összeget, és írjuk ki az eredményt!

4. feladat:

Számítsuk ki a $q = \prod_{i=1}^n \frac{i}{i+1}$ szorzatot, és írjuk ki az eredményt!

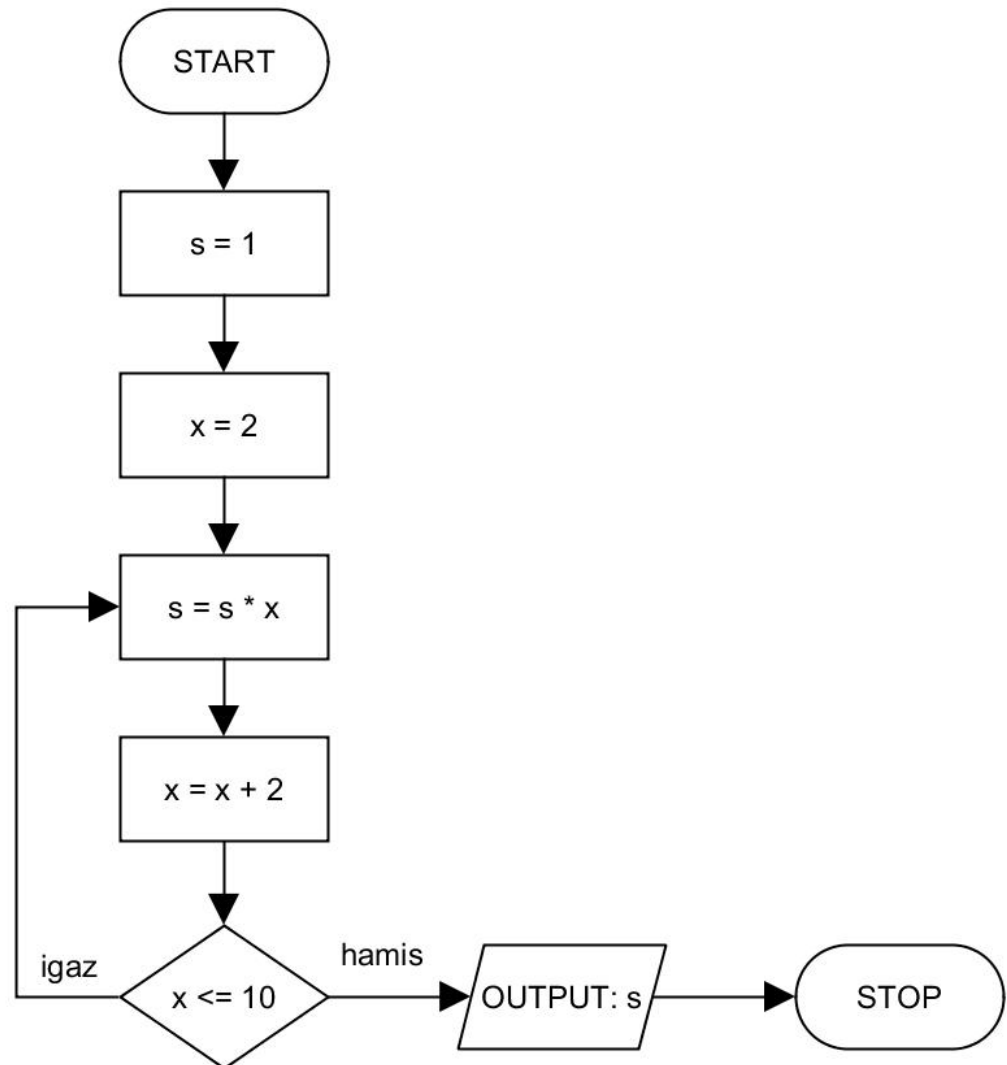
5. feladat:

Olvassunk be egy tetszőleges x valós számot, vizsgáljuk meg, hogy pozitív, negatív, vagy nulla! A vizsgálat eredményét írjuk ki!

Algoritmusok tervezése és leírása

2. feladat folyamatábrája és pszeudokódja:

```
s = 1
x = 2
do
  s = s * x
  x = x + 2
while x <= 10
write s
```


Algoritmusok tervezése és leírása

2. feladat algoritmusának táblázatos kiértékelése:

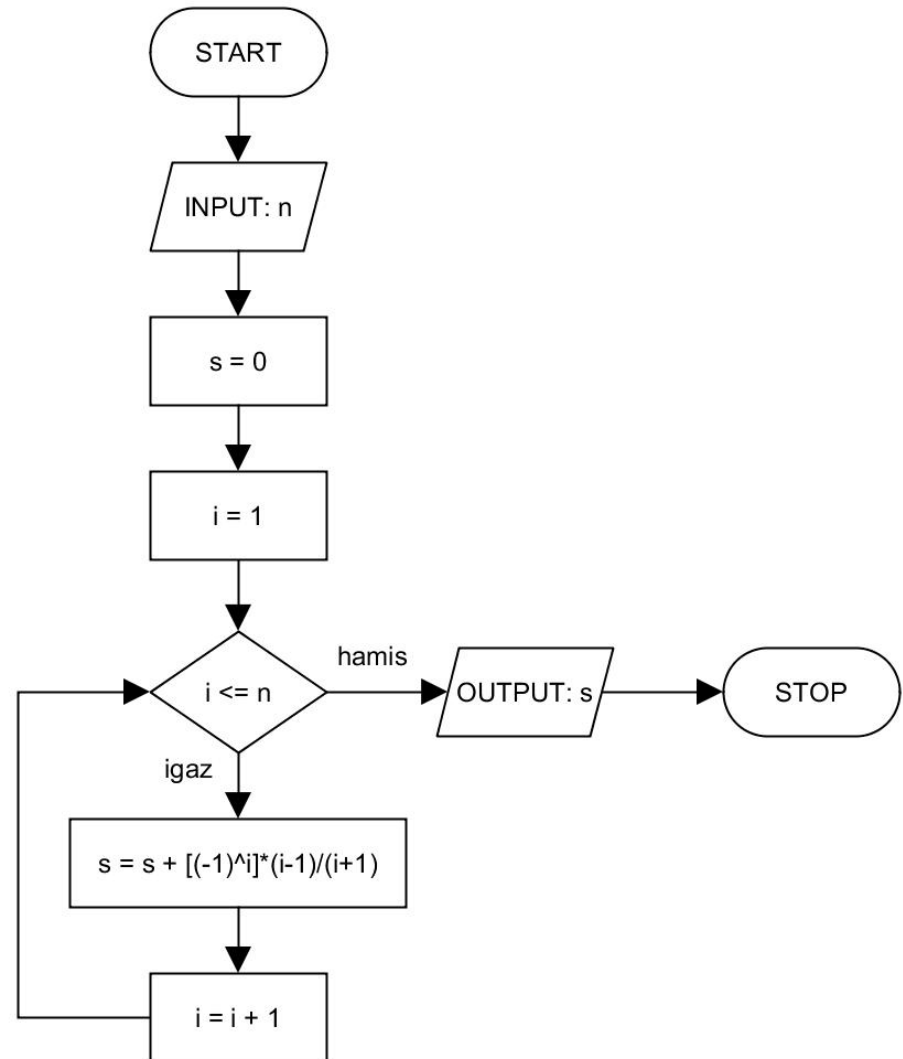
ismétlések száma	s értéke	x értéke
0	1	2
1	2	4
2	8	6
3	48	8
4	384	10
5	3840	12

Algoritmusok tervezése és leírása

3. feladat folyamatábrája és pszeudokódja:

```
read n
s = 0
i = 1
while i <= n do
  s = s + [(-1)^i]*(i-1)/(i+1)
  i = i + 1
write s
```

```
read n
s = 0
for i=1 to n do
  s = s + [(-1)^i]*(i-1)/(i+1)
write s
```

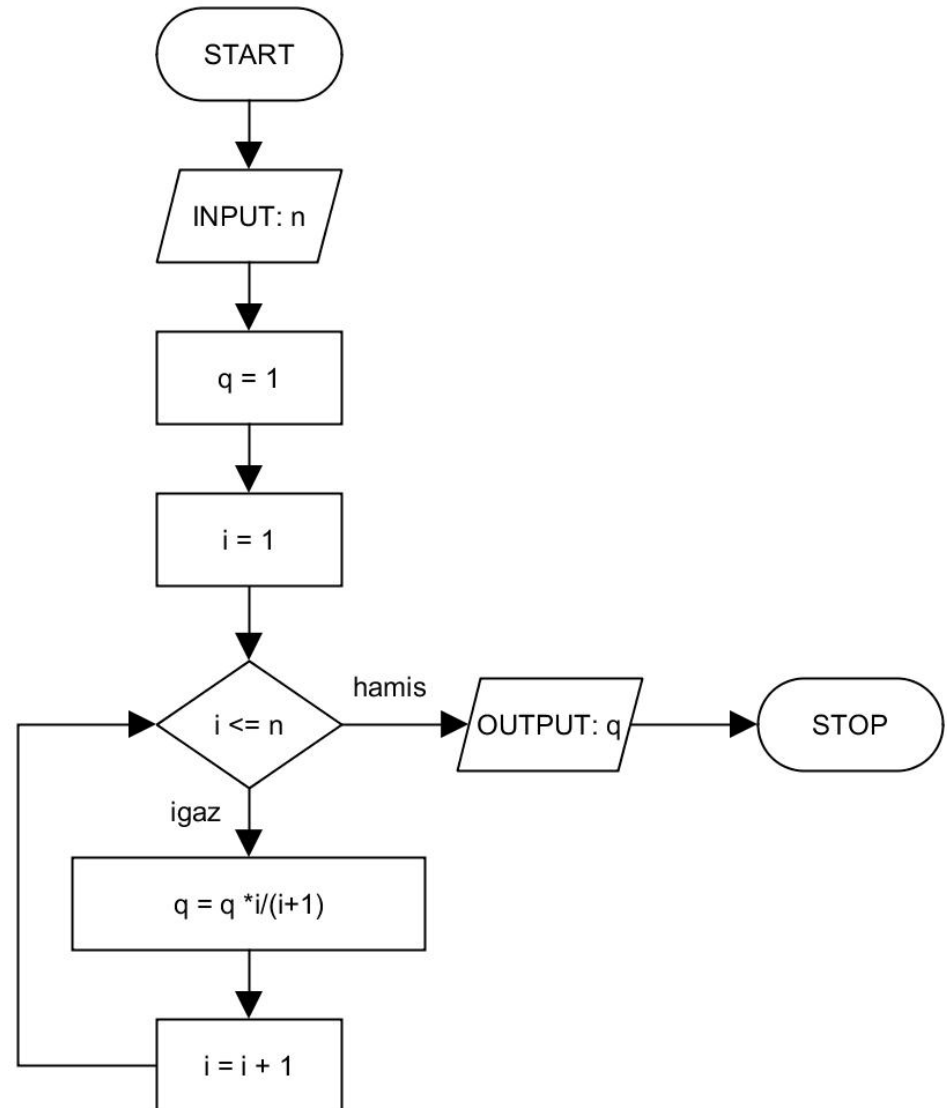

Algoritmusok tervezése és leírása

4. feladat folyamatábrája és pszeudokódja:

```
read n
q = 1
i = 1
while i <= n do
  q = q * i / (i+1)
  i = i + 1
write q
```

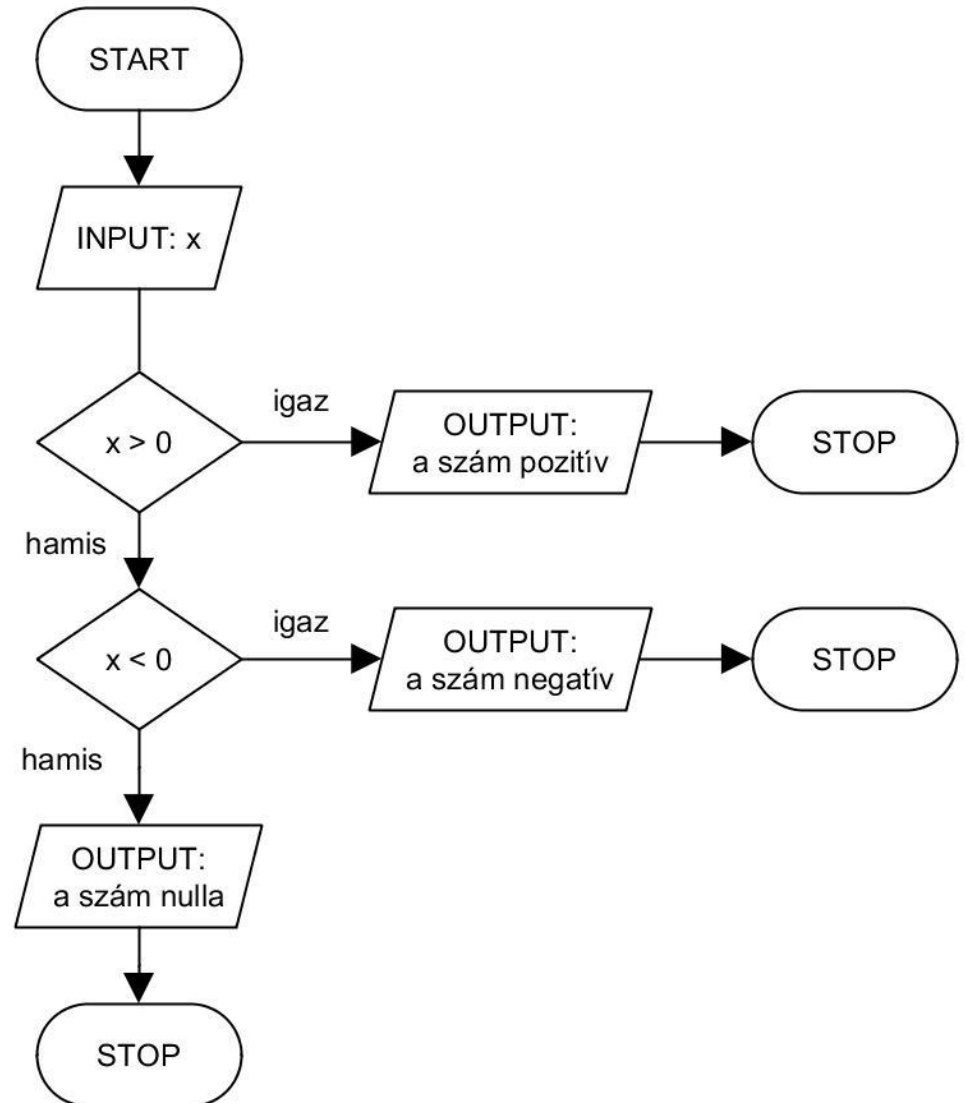
```
read n
q = 1
for i=1 to n do
  q = q * i / (i+1)
write q
```


Algoritmusok tervezése és leírása

5. feladat folyamatábrája és pszeudokódja:

```
read x
if x > 0 then
    write „a szám pozitív”
else if x < 0 then
    write „a szám negatív”
else
    write „a szám nulla”
```


Algoritmusok implementálása C programozási nyelven

I. feladat algoritmusának C forráskódja (előtesztelő ciklus):

```
#include <stdio.h>
```

```
main(){
```

```
    int s, x;
```

```
    s = 0;
```

```
    x = 1;
```

```
    while (x <= 10){
```

```
        s = s + x;
```

```
        x = x + 1;
```

```
    }
```

```
    printf("Az összeg: %d", s);
```

```
}
```


Algoritmusok implementálása C programozási nyelven

I. feladat algoritmusának C forráskódja (hátultesztelő ciklus):

```
#include <stdio.h>
```

```
main(){
```

```
    int s, x;
```

```
    s = 0;
```

```
    x = 1;
```

```
    do{
```

```
        s = s + x;
```

```
        x = x + 1;
```

```
    } while (x <= 10);
```

```
    printf("Az összeg: %d", s);
```

```
}
```